

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

dr Wojciech R. Wiewiórowski

DOLiS-035-2245/13/HH

Warszawa, dnia 3 września 2013 r.

**Sz. P.
mjr D. J.
Dyrektor Zakładu Karnego
[...]**

na podstawie art. 19a ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. nr 101, poz. 926, z późn. zm.), zgodnie z którym Generalny Inspektor może kierować do organów państwowych, organów samorządu terytorialnego, państwowych i komunalnych jednostek organizacyjnych, podmiotów niepublicznych realizujących zadania publiczne, osób fizycznych i prawnych, jednostek organizacyjnych niebędących osobami prawnymi oraz innych podmiotów wystąpienia zmierzające do zapewnienia skutecznej ochrony danych osobowych, zwracam się do Pana Dyrektora o podjęcie działań, mających na celu dostosowanie procesu przechowywania i przetwarzania przez Zakład Karny danych osobowych osób w nim osadzonych do wymogów określonych przepisami ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. nr 101, poz. 926, z późn. zm.).

Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych uzyskał niepokojące informacje o sytuacji, jaka ma mieć miejsce w Zakładzie Karnym w [...]. Mianowicie miało dojść do szeregu sytuacji, w wyniku których udostępnione, bądź też niewłaściwie zabezpieczone zostały liczne dane osobowe, w tym dane, które w rozumieniu art. 27 ustawy o ochronie danych osobowych mogą być zakwalifikowane jako dane sensytywne.

Generalny Inspektor został poinformowany, że w ogólnodostępnym koszu na śmieci znalazły się m. in. dokumenty z danymi osób konwojowanych, zawierające szereg informacji dotyczących konwojowania osób na czynności proceduralne.

Ponadto osobom postronnym podobno dostępne są również inne dane osobowe, w tym dotyczące danych księgowych, zawartych na listach sald, a ponadto dane umieszczane na przesyłkach dla więźniów, które zawierają nie tylko dane adresatów, ale także nadawców przesyłek.

Przedstawiony stan rzeczy budzi poważne wątpliwości pod kątem ich zgodności z przepisami ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. nr 101, poz. 926, z późn. zm.).

Podkreślić należy, że istotą ochrony danych osobowych jest ochrona prywatności osoby, której dane dotyczą. Źródło tej ochrony wynika przede wszystkim z przepisów ustawy z dnia 2 kwietnia 1997 r. – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.). Stosownie do treści jej art. 47, każdy ma prawo m.in. do ochrony prawnej życia prywatnego, rodzinnego, czci i dobrego imienia. Ponadto, zgodnie z art. 51 ust. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, zasady i tryb gromadzenia oraz udostępniania informacji o osobie określa ustawa. Dyspozycję powołanego przepisu wypełnia właśnie ustawa o ochronie danych osobowych.

Kwestie dotyczące zasad odbywania kary pozbawienia wolności są przedmiotem regulacji przepisów ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 90, poz. 557, ze zm.) oraz m.in. rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003 r. w sprawie regulaminu organizacyjno – porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności (Dz. U. Nr 152, poz. 1493). Przy czym zastrzec należy, że postanowienia regulaminu, jako aktu o charakterze wewnętrznym obowiązującym w ramach danej jednostki, muszą odpowiadać normom wyższego rzędu, w tym wynikającym z powszechnie obowiązujących przepisów prawa. Wskazuję, że w tym zakresie należy uwzględnić art. 24 ust. 1 tej ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. Nr 79, poz. 523, ze zm.), który odwołując się do art. 2 ust. 2 pkt 3 powołanej ustawy zobowiązuje - w zakresie przetwarzania danych osobowych - do zapewnienia osobom skazanym na karę pozbawienia wolności lub tymczasowo aresztowanym, a także osobom, wobec których są wykonywane kary pozbawienia wolności i środki przymusu skutkujące pozbawieniem wolności, przestrzegania ich praw, a zwłaszcza humanitarnych warunków bytowych, poszanowania godności, opieki zdrowotnej i religijnej.

Uwzględniając specyfikę tego rodzaju jednostek należy zauważyć, że kwestionowana praktyka może przyczyniać się do dotkliwego dla osadzonych poczucia braku bezpieczeństwa wówczas, gdy inne osoby przebywające w zakładzie karnym z łatwością mogą zasięgnąć informacji o danych osobowych dotyczących np. osób konwojowanych, czy też bliskich przesyłających paczki więźniom, itp., tj. gdy dane osobowe udostępniane są w miejscach, do których mają lub mogą mieć dostęp osoby nieupoważnione do ich przetwarzania.

Należy pamiętać, że administrator danych winien przestrzegać przepisów rozdziału 5 ustawy o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. nr 101, poz. 926, z późn. zm.), a w konsekwencji tak zorganizować cały proces (procesy) przetwarzania danych osobowych, którymi dysponuje, aby uczynić zadość spoczywającemu na nim obowiązkowi prawidłowego zabezpieczenia tychże danych, w tym przed ich udostępnieniem osobom nieuprawnionym.. Zgodnie z art. 36 ustęp 1 w/w

ustawy administrator jest obowiązany zastosować środki techniczne i organizacyjne zapewniające ochronę przetwarzanych danych osobowych odpowiednią do zagrożeń oraz kategorii danych objętych ochroną, a w szczególności powinien zabezpieczyć dane przed ich udostępnieniem osobom nieupoważnionym, zabranieniem przez osobę nieuprawnioną, przetwarzaniem z naruszeniem ustawy oraz zmianą, utratą, uszkodzeniem lub zniszczeniem. Zwracam przy tym uwagę, że w przypadku nieprzestrzegania przepisów w/w ustawy można ponieść także odpowiedzialność karną stosownie do przepisów rozdziału 8, tj. art. 51 i 52 ustawy o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. nr 101, poz. 926, z późn. zm.). W myśl pierwszego ze wskazanych przepisów, kto administrując zbiorem danych lub będąc obowiązany do ochrony danych osobowych udostępnia je lub umożliwia dostęp do nich osobom nieupoważnionym, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku (art. 51 ust. 2 ustawy). Zgodnie natomiast z art. 52 ustawy, kto administrując danymi narusza choćby nieumyślnie obowiązek zabezpieczenia ich przed zabranieniem przez osobę nieuprawnioną, uszkodzeniem lub zniszczeniem, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku. Znamieniem przestępstwa określonego w art. 52 ustawy jest samo niedopełnienie obowiązku ochrony danych osobowych, choćby dane nie zostały zabrane, zniszczone lub uszkodzone.

Podsumowując stwierdzić należy, że przepisy prawa wymagają od Służby Więziennej dołożenia wszelkich starań, aby dane osobowe znajdujące się na dokumentach konwojowych były odpowiednio przechowywane, tak żeby nie miały do nich dostępu osoby niepowołane. To samo dotyczy przetwarzania innych danych osobowych, ponieważ udostępnianie takich danych osobom nieupoważnionym jest niedopuszczalne i stanowi naruszenie konstytucyjnie gwarantowanego prawa do prywatności.

Mając na uwadze powyższe, proszę o uwzględnienie powyższych uwag, a także poinformowanie Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych o podjętych w przedmiotowej sprawie działaniach **w terminie 30 dni** od dnia otrzymania niniejszego pisma. Informuję także, że treść wystąpienia wraz z udzieloną odpowiedzią zostaną umieszczone na naszej stronie internetowej (www.giodo.gov.pl).